

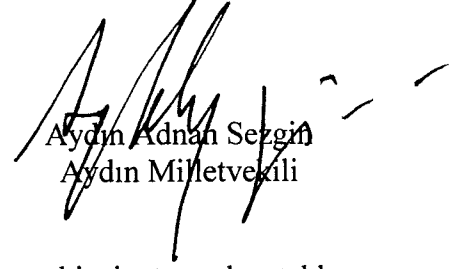
25 07 2018/001

041

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Enerji ve Tabi Kaynaklar Bakanı Fatih DÖNMEZ tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Saygılarımla. 25.07.2018

Aydın Adnan Sezgin
Aydın Milletvekili

Aydın ilinin dört bir yanında, yüksek enerji potansiyeline sahip jeotermal yatakları bulunmaktadır. 2007 yılında kabul edilen 5686 sayılı “Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu” doğrultusunda Aydın topraklarının yaklaşık olarak %80’i, son yıllarda gerçekleştirilen çeşitli ihalelerle özel jeotermal işletmelerin kullanımına açılmıştır. Bu nedenle Aydın’daki Jeotermal Enerji Santralleri’nin (JES) sayısı da hızla artmıştır. 25’i Aydın’ın batı bölgesinde, 7’si ise doğu tarafında olmak üzere, Türkiye’deki toplam JES’lerin %58’i Aydın’da bulunmaktadır.

Ülkemizin enerjide çok büyük oranda dışa bağımlı olması nedeniyle enerji kaynaklarında çeşitlendirme yaratmak ve yenilenebilir enerji kaynaklarından faydalanmak ihtiyacı olduğu ortadadır. Ancak gerek denetim yetersizliği, gerekse de yetkililerin ihmali nedeniyle Aydın’daki JES yatırımlarının insan sağlığı, çevre, tarımsal üretim, hayvancılık ve doğal kaynaklara çok ciddi zararlar verdiği de bir gerçektir.

Özellikle JES atıklarının denetimsiz şekilde toprağa ve başta Menderes nehri olmak üzere su kaynaklarına karışması nedeniyle verimli tarım arazileri ve çevre üzerinde ciddi bir tahribat oluşmaktadır. Aydın Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü’nün 2016 yılında hazırladığı “Aydın İli 2016 Yılı Çevre Durum Raporu”na göre Aydın’da toprak kirliliğinin en önemli ikinci nedeni JES akışkanlarıdır.

Aydın ilinin içme ve kullanma su ihtiyacının %80’den fazlası yeraltı sularından karşılanmakta olduğu için, sulara bulunan ağır metal ve kimyasal maddeler besin yoluyla insanlara ve diğer canlılara geçmektedir. Ayrıca JES’ler, havaya yoğunlaşmayan gazlar salarak Aydın’da hava kirliliğine ve kötü kokuya neden olmaktadır. Bunun sonucu olarak Aydın, Türkiye’de yaz dönemi kükürt dioksit hava kirliliğinin en yüksek olduğu ikinci il konumundadır.

Tesislerin yarattığı su ve hava kirliliği nedeniyle solunum yolu rahatsızlıkları ve kanser başta olmak üzere çeşitli hastalıklarda ciddi artış yaşanmaktadır. Türkiye’de kansere bağlı ölümler 2010-2013 döneminde %18 iken, bu sayı Aydın’da %42 olarak gerçekleşmiştir. Son yıllarda farkın daha da açıldığı söylenebilir.

Bu çerçevede;

- 1) Aydın’da JES’lerin yol açtığı bu vahim tahribat nedeniyle JES yatırımlarının durdurulması planlanmakta mıdır?

- 2) JES'lerin insan ve hayvan sağığı üzerindeki olumsuz etkilerinin giderilmesi için bir çalışma yapılmakta mıdır?
- 3) JES'lerin tarımsal üretim üzerindeki zararının telafi edilmesi için bir çalışma yapılmakta mıdır?
- 4) JES'lerin insan sağığı, çevre, tarımsal üretim, hayvancılık ve doğal kaynaklar üzerinde yarattığı tahribata ilişkin olarak bağımsız bir uzman heyet tarafından herhangi bir etki raporu hazırlanmış mıdır? Aydın'da çok sayıda sivil toplum kuruluşu tarafından da talep edilen böyle bir rapor hazırlanmadıysa, hazırlanması öngörülmekte midir?
- 5) JES'lerle ilgili politikalar sadece ekonomik hedefler ve öngörüler doğrultusunda mı hazırlanmaktadır? Bu politikaların belirlenmesinde insan sağığı, çevre, tarımsal üretim, hayvancılık ve doğal kaynaklar üzerindeki etki de göz önünde bulundurulmakta mıdır?
- 6) Son 5 yılda Aydın'da JES kaynaklı olarak ortaya çıkan hastalık ve ölüm istatistikleri ile ilgili bir çalışma yapılmış mıdır? Sonuçları nelerdir?
- 7) Son 5 yılda Aydın'da JES'ler nedeniyle tarımsal ürünlerin gördüğü zararlar ile ilgili bir çalışma yapılmış mıdır? Sonuçları nelerdir?
- 8) Son 5 yılda Aydın'da JES nedeniyle çevre (hava, su ve toprak) kirliliğinin artışına yönelik bir çalışma yapılmış mıdır? Sonuçları nelerdir?
- 9) Türkiye'deki elektrik üretiminin %1'inden daha az bir hasıla uğruna Aydın'da bu tahribatın yapıyor olmasının ekonomik gerekçesi nedir? Ekonomik getiri beklentisi, JES'lerin yarattığı çevre, yaşam ve doğa tahribatının maliyetine degecek midir?
- 10) JES'lerin yarattığı çevre, yaşam ve doğa tahribatı, hükümetinizin yaşam hakkı, sağık ve çevre politikaları konularına bakışıyla hangi açılardan örtüşmektedir?